

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.364.2026

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 17567 Pani Posłanki Małgorzaty Pępek, w sprawie zasad finansowania pobytu mieszkańców w domach pomocy społecznej, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Zapewniam, że wszystkie propozycje zmian ustawowych są w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wnikliwie analizowane.

Zasady, według których ustala się wysokość opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej (dps) określa art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Ustawodawca wskazał, że do wnoszenia opłaty obowiązani są:

- 1) mieszkaniac domu w kwocie nieprzekraczającej 70% swojego dochodu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, w kwocie nieprzekraczającej 70% tego dochodu;
- 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi - zgodnie z umową zawartą w trybie art. 103 ust. 2:
 - a) w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jeżeli dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, jednak kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium;
 - b) w przypadku osoby w rodzinie, jeżeli osiągnąty dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, z tym że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie;
- 3) gmina, z której dana osoba została skierowana do dps - w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w placówce a opłatami wnoszonymi przez osoby, o których mowa w pkt 1 i 2.

W przypadku odmowy zawarcia umowy o odpłatności przez osoby wskazane w ust. 1 pkt 2 jej wysokość ustala w drodze decyzji organ gminy uwzględniając ograniczenia, o których mowa w ust. 2 pkt 2 i art. 103 ust. 2 (300 % dochodu, możliwości osoby zobowiązanej).

W przypadku odmowy zawarcia umowy i niewyrażenia zgody na przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, wysokość opłaty za pobyt pensjonariusza dps ustala, w drodze decyzji, organ gminy, w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w placówce a opłatą wnoszoną przez jej mieszkańca i opłatami uiszczanymi przez inne osoby obowiązane, o których mowa w ust. 1 pkt 2. Wysokość opłaty za pobyt mieszkańca dps wylicza się proporcjonalnie do liczby osób obowiązanych do jej wnoszenia.

W przypadku niewywiązywania się z tego obowiązku, ustalonego w decyzji lub umowie, opłaty zastępczo wnosi gmina, z której daną osobę skierowano do dps. Wydatki gminy ściągane są w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Ustawa o pomocy społecznej zawiera również przypadki obligatoryjnego i fakultatywnego zwolnienia z odpłatności.

Na podstawie art. 61 ust. 2a wskazanego aktu opłatę za pobyt w dps mogą wносить osoby niewymienione w ust. 2. Jest to dobrowolne, bez możliwości wydania w tym przedmiocie decyzji przez gminę.

W Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS) trwają prace nad zmianą przepisów ustawy o pomocy społecznej. Projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw (UD315) znajduje się aktualnie na etapie uzgodnień międzyresortowych.

Projektowane przepisy obejmują zmiany dotyczące odpłatności za pobyt w dps, m.in. wprowadzenie zasady, zgodnie z którą odpłatność za pobyt pensionariusza w placówce ponosiłaby osoba obdarowana nieruchomością czy nabywca nieruchomości na podstawie umowy dożywocia lub ewentualnie innych umów, na mocy których nabycie własności nieruchomości następuje w zamian za opiekę.

Z uwagi na etap prac nad projektem nie jest obecnie możliwe przedstawienie szczegółowych rozwiązań, które zostaną ostatecznie przyjęte.

Odnosnie do postulatu zawartego w przywołanej w interpelacji uchwale Miasta Marki uprzejmie wyjaśniam, że kierownictwo MRPiPS nie posiada danych, które pozwoliłyby oszacować skalę sytuacji, w których po zmarłych podopiecznych posiadających majątek gmina nie ma możliwości uzyskania zwrotu części poniesionych nakładów na ich utrzymanie. Przepisy prawne, jak wyżej wskazano, regulują kwestię odpłatności w odmienny sposób.

Niezależnie od tego zapewniam, że wskazane w uchwale postulaty zostaną przeanalizowane pod kątem zasadności wprowadzenia dalej idących zmian w systemie finansowania domów pomocy społecznej.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Katarzyna Nowakowska

Podsekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/